

Notitie Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf 2019-2022

1. inleiding

Het afgelopen jaar zijn in onze gemeente twee grote zonneparken aangelegd (Noordwolde en Wolvega). De 28.000 zonnepanelen leveren jaarlijks voor 2.100 huishoudens duurzaam opgewekte elektriciteit. Deze twee zonneparken liggen op percelen die in eigendom zijn van de gemeente en zijn voor langere tijd verhuurd. Voor het vestigen van een recht van opstal om het plaatsen van de zonnepanelen mogelijk te maken heeft de exploitant éénmalig een bedrag aan de gemeente betaald (2018). Daarnaast ontvangt de gemeente jaarlijks huurinkomsten.

Wat is er mooier om deze 'groene' geldstroom in te zetten om onze inwoners en bedrijven te ondersteunen om stappen voorwaarts te zetten naar een Duurzaam Weststellingwerf?

Met deze notitie geven wij het kader waarbinnen de Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf operationeel wordt.

2. Motie

De gemeenteraad heeft op 4 december 2017 de motie Energiefonds Weststellingwerf aangenomen. Hierin vraagt de gemeenteraad het college om een Energiefonds Weststellingwerf op te richten. Ook vraagt de raad om te onderzoeken in welke vorm, met welke criteria en onder welk beheer dit operationeel kan zijn. De ontwikkeling van het klimaat- en duurzaamheidsbeleid van Weststellingwerf dient hierbij 'ter hand' te worden genomen. De gemeenteraad wil in kennis worden gesteld van het resultaat.

Met de instelling van de Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf geven wij invulling aan de wens van onze gemeenteraad.

3. Collegeprogramma 2018-2022 Weststellingwerf, de kracht van Samen en Doen!

Opgave 35 'Werken aan een duurzaam Weststellingwerf' van ons Collegeprogramma geeft voor de inrichting van een Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf de volgende aanknopingspunten.

- Het oprichten van een 'bestemmingsreserve Energietransitie' Weststellingwerf;
- In het voorstel hierover gaan we vastleggen hoe we de invulling hiervan zien (spelregels, voor wie etc.);
- De éénmalige bijdrage uit de zonneparken Wolvega en Noordwolde wordt gestort in de Bestemmingsreserve Energietransitie;
- Naar de structurele voeding zal worden gekeken;
- In ieder geval voegen we ook de structurele opbrengsten van de zonneparken toe;
- Het initiatief van een bestemmingsreserve Energietransitie komt in 2019 tot besluitvorming;
- Initiatieven van onderop stimuleren en zo nodig faciliteren;
- Creëren van draagvlak.

4. Contextnotitie Naar een Duurzaam Weststellingwerf

Klimaat en duurzaamheid zijn zowel maatschappelijk als politiek actuele onderwerpen. Ook onze gemeente staat hiervoor aan de lat. Vooral het Nationaal Klimaatakkoord geeft hier straks een belangrijke richting aan. Op gemeentelijk niveau vraagt dat zeker om een update van het huidige klimaat- en duurzaamheidsbeleid.

Vooruitlopend hierop geeft de contextnotitie de actuele (beleids-)kaders en de uitgangspunten aan, waarbinnen ook de Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf operationeel wordt. De volgende beleidskaders/uitgangspunten uit de contextnotitie zijn hierbij vooral van belang.

- Het huidige klimaat- en duurzaamheidsbeleid Weststellingwerf (het gemeentelijk Klimaatbeleidsplan 2010-2020 'Samen de schouders eronder');
- De Friese Energiestrategie, energieneutraal Zuidoost Fryslân in 2050 ('voorstudie' naar een gezamenlijk Regionale Energie Friesland, die nog volgt op het ondertekende Nationaal Klimaatakkoord, de thema's energie besparen en duurzame energieopwekking maken hier deel van uit);
- Streekagenda regio Zuidoost Fryslân (logisch aanhaken op of vervolg geven aan de in samenwerking met de vier andere regiogemeenten lopende projecten);
- Omgevingsvisie Weststellingwerf (o.a. verduurzamen van de samenlevingen faciliteren van initiatieven van onder op);
- Het rijksbeleid (vooral anticiperen op wat komen gaat).

Ook haken wij bij de inzet van het geld uit de Bestemmingsreserve Energietransitie in de basis aan bij de in de contextnotitie genoemde drie sporenuitvoering (de sporen Inwoners, Bedrijven en Gemeente).

5. Voeding en omvang

In de eerdere motie en ons collegeprogramma ligt de basis voor het voeden van de Bestemmingsreserve met het ontvangen éénmalig bedrag en de jaarlijkse huurinkomsten van de twee zonneparken. Daarmee heeft de Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf voor de periode van vier jaar (2019-2022) een omvang van in totaal 336.000 euro (exclusief jaarlijkse huurprijs-indexering).

Met het vaststellen van de Voorjaarsnota 2019 (raadsbesluit 8 juli jl.) is de Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf ingesteld.

Er zijn voor de komende periode wellicht meer mogelijkheden om het fonds te voeden.

Bij private initiatieven om een grootschalig zonnepark te realiseren doet zich veelal de vraag voor op welke wijze de gemeenschap kan mee profiteren. Een substantiële storting in de Bestemmingsreserve Energietransitie is mogelijk. Wij maken dat bespreekbaar bij deze initiatiefnemers en zien welke mogelijkheden dat biedt.

Naar verwachting wordt er voor de beide zonneparken jaarlijks ook OZB geheven. Deze inkomsten komen ten gunste van de Algemene Middelen.

6. Overwegingen

Hoofddoel van het Klimaat- en duurzaamheidsbeleid is het reduceren van de CO₂ uitstoot door energie te besparen en door de nog benodigde energie duurzaam op te wekken. De inzet van de Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf levert hieraan een bijdrage.

Draagvlak is het sleutelwoord bij de uitvoering van het klimaat- en duurzaamheidsbeleid. De maatschappelijke meerwaarde moet zichtbaar worden. Het gaat dan ook om kostenbesparing, imago, comfort en leefbaarheid. Communicatie speelt hierbij een belangrijke rol.

De focus ligt op de sporen Inwoners en Bedrijven. Vooral initiatieven van onderaf worden gefaciliteerd. De goede invulling van overheidsrol binnen het spoor Gemeente maakt een effectieve en efficiënte inzet van de beschikbare financiële middelen binnen de sporen Inwoners en Bedrijven compleet.

De Bestemmingsreserve Energietransitie Weststellingwerf wordt niet ingezet voor het verduurzamen van eigen gemeentelijke bedrijfsvoering, zoals het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen of de gemeentelijke voertuigen.

7. Verdeling

Het grootste deel van het beschikbare budget wordt ingezet binnen het spoor Inwoners (circa 75%). De insteek is om voor periode 2019-2022 tot een realistische inzet van het beschikbare budget te komen. In 2019 loopt er een aantal Streekagenda-projecten waarvoor via de Begroting 2019 en provinciale cofinanciering budget beschikbaar is (toepassen van de Energiemixmethode bij de eerste dorpen en verduurzamen MKB). Deze projecten worden in de jaren 2020, 2021 en 2022 voortgezet. Het toepassen van de Energiemixmethode kan een eerste stap zijn om als dorp energieneutraal te worden, maar vraagt ook om vervolgstappen waar de gemeente in meer of minder mate kan faciliteren. Te denken valt bijvoorbeeld aan het financieel ondersteunen van het oprichten van een plaatselijke energiecoöperatie. Een klein deel van het binnen het spoor Inwoners in te zetten budget is re-volverend (voorfinanciering maken bestemmingsplan voor een zonneweide op dorpsniveau).

Een ander deel van het budget wordt ingezet voor de uitvoering van de overheidsrol van het spoor Gemeente (circa 15%). Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het ontwikkelen en beheren van een klimaat- en duurzaamheidspagina op de gemeentelijke website, het beheer van een duurzaamheidsmonitor (monitoren van behaalde resultaten), deelname aan diverse provinciale initiatieven en extra inzet op het onderdeel communicatie.

Hiermee wordt overigens ook een eerste stap gezet voor het kunnen faciliteren van de herijking van gemeentelijk klimaat- en duurzaamheidsbeleid dat volgt na de ondertekening van het Nationaal Klimaatakkoord.

Deze besteding staat uiteindelijk ook ten dienst van het spoor Inwoners en het spoor Bedrijven.

Het resterende deel van het beschikbare budget is beschikbaar voor het projectmatig inzetten voor het verduurzamen MKB (circa 10%).

Om tot een evenwichtige en eerlijke verdeling van het op aanvraag te verdelen geld te komen, stellen wij voor de volgende onderdelen een subsidieregeling vast.

- Toepassen EnergieMix-methode voor de dorpen (of vergelijkbare methode);
 - Tegemoetkoming in de kosten oprichten energiecoöperatie;
 - Voorfinanciering planologische procedure (re-volverend);
 - Sponsoring.
-